

De Internationale van Moskou

DOOR

H. GORTER.

I. HET KLEINBOERSCHE KARAKTER DER RUSSISCHE SOVJET-REPUBLIEK.

Het derde congres van de Internationale van Moskou, of de Russische, heeft voorloopig het lot van de wereldrevolutie bezegeld.

De richting, die ernst wilde maken met de wereldrevolutie, d.w.z. in de eerste plaats met de Duitsche, de Engelsche, de West-Europeesche revolutie, is uit de Russische Internationale uitgesloten. En de communistische partijen van West Europa en de wereld, die nog in die Internationale blijven, worden tot niets anders dan werktuigen om de Russische revolutie en de Sovjetrepubliek in stand te houden. De West-Europeesche, de wereldrevolutie wordt op den achtergrond geschoven, opdat de Russische revolutie (nog eenigen tijd) blijft leven. Daarmee is de wereldrevolutie voor langen tijd tot blijvende zwakte veroordeeld.

Het is nu de taak van de linksstaande elementen overal, en in de eerste plaats van de K.A.P.D., alle revolutionairen, eerst nationaal, te verzamelen.

Daartoe is een eerste vereischte den geheelen toestand en de ontwikkeling der revolutie duidelijk te begripen.

De Russische revolutie was slechts in schijn proletarisch-communistisch. In werkelijkheid was zij voor een zeer klein deel een proletarisch-communistische, voor het overgrootste deel een boersch-democratische revolutie.

Een ongelooflijke massa van arme, ten deele geheel bezitlooze boeren, zooals West-Europa ze niet, of nauwlijks meer kent, verlangden verdeling van het reusachtige grootgrondbezit. Slechts de proletariërs konden hun dit geven. Daarom vonden zij goed, dat de proletariërs het grootkapitaal omverwierpen, de industrie, het transport enz. ont-eigenden en een gedeeltelijk communistische republiek stichtten. De boeren zelf zouden veel te zwak, te onontwikkeld, te weinig georgani-

seerd geweest zijn, om alleen het Tsarisme en het groot grondbezit te overwinnen. Daartoe hadden zij de hulp van het proletariaat noodig. Slechts het proletariaat was genoeg ontwikkeld en vooral georganiseerd, om als leiders der boeren deze reusachtige historische taak te volbrengen.

Daardoor echter kon het tegelijkertijd zijn eigen doeleinden, het communisme in de industrie, bereiken en leider worden van het geheele Russische volk. En het kon deze leiding ook eenigen tijd behouden. Want toen de contrarevolutie, onder Koltsjak, Denikin, Wrangel het hoofd opstak, toen waren alweer de boeren niet ontwikkeld en niet georganiseerd genoeg om haar te verslaan. Daartoe hadden zij weer de hulp en de leiding van het proletariaat noodig.

Dus het industrieële proletariaat had en behield de leiding, de heerschappij. Het stond op de eerste plaats, in het volle licht, vóór de boeren, die op den achtergrond in het donker bleven. Zijne leuzen en zijn program, het communisme, en in 't begin ook de meeste van zijn regeeringsmaatregelen, waren de vlammen, waren het wondervolle schoone kleed, waarin de revolutie voorwaarts schreed.

Dat mag ons echter geen oogenblik de waarheid verbergen, dat de Russische revolutie van 1917 voor het overgrootste deel boersch-democratisch was. De boeren kregen ieder een stuk land. Zij werden privaatzitters, d.w.z. in den grond der zaak vijanden van het communisme. Dus slechts zóólang zijn vrienden, als het hen hielp tegen hun aarts-vijanden, de grootgrondbezitters.

Men kan wellicht met hetzelfde recht zeggen, dat de boeren de arbeiders hielpen om het communisme, als dat de arbeiders de boeren hielpen, om de boersche democratie te verwezenlijken. Maar wanneer men op de getallen let, op de 6 of 7 miljoen industrieële proletariërs en op de 25 tot 40 miljoen boeren, dan moet men zeggen, dat het communisme slechts een dun omhulsel was, en de op privaatbezit berustende boersche democratie de kern. Het communisme was als een dunne korst op een groote diepe zee. Elk oogenblik konden de golven de korst breken.

Deze economische verhoudingen hebben de geheele politiek van de Sovjet-Republiek bepaald en voorgeschreven.

Het wezen der republiek was niet ondubbelzinnig communistisch, maar dubbelzinnig: proletarisch-boersch, of wel — omdat privaatbezit burgerlijk is — proletarisch-burgerlijk. Haar tactiek en politiek moest dus ook voortdurend dubbelzinnig: proletarisch-burgerlijk zijn. Zoolang de contrarevolutie en de Entente bestreden moesten worden, kwam dit niet zoo duidelijk aan het licht. Toen waren de arbeiders de leiders en de regeering; zij gaven de leuzen en de wetten, zij bestuurden het geheele land en voerden het leger aan. Toen echter de contrarevolutie der grootgrondbezitters was vernietigd, toen er geen oorlog meer was te

voeren, toen de boeren naar hun akkers terugkeerden en er nu van wilden profiteren, toen trad de diepe kloof tusschen communisme en privaatzit, tusschen proletariaat en (klein)burgerdom aan het licht.¹⁾ Toen bleek hoe onverzoeulijk zij zijn. De boeren eischten nu van het proletariaat, wat dit hun niet kon geven, en zij gaven het niet, wat zij het moesten geven. En dadelijk bleek nu ook, wie inderdaad des terkste is. Dat de regeering van het proletariaat voor het grootste deel maar schijn was geweest. Want de Sovjetregeering moest dadelijk, na de eerste groote beweging der boeren, een draai nemen en toegeven, steeds meer: vrije handel, vrije warenproductie, enz.

Met reuzenkrachten, met inspanning van alle krachten, met concessies aan het buitenland en in het binnenland tracht de Sovjetrepubliek zich te redden en tegen dit ontwikkelings-proces in de boersche, de burgerlijke democratie te overwinnen. Maar het proces is in gang en zal zonder twiifel nog verder voortgaan.

II. HET KLEINBURGERLIJK KARAKTER VAN DE DERDE INTERNATIONALE.

Uit deze dubbelzinnigheid in het wezen van de Sovjetrepubliek, uit haar dubbel wezen, uit haar gedeeltelijk proletarisch-communistisch en overwegend boersch-democratisch karakter ontspringt nu ook de politiek en tactiek van de Derde Internationale.

Want de Russische communistische partij, d.w.z. de Sovjetrepubliek, kreeg de Derde Internationale in haar macht. Voor een groot deel uit onwetende, niet voldoende geschoolde elementen bestaande, die het dubbele karakter van de Sovjetrepubliek niet zien en zich door haren schijn laten verblinden, heeft de Derde Internationale zich aan Rusland overgegeven, op genade en ongenade.

Door het spel van de logica der geschiedenis is het communisme van de reusachtige landbouwstaat de leider en beheerscher geworden van het proletarisch West-Europa en Amerika, ja zelfs van het zuiver proletarisch Engeland en het bijna geheel proletarische Duitsland. En de Sovjetrepubliek heeft, overeenkomstig haar dubbelwezen, daarvan gebruik gemaakt. Dat wil zeggen: zij gebruikte en gebruikt de Derde Internationale, als communistische staat, die echter voor 't grootste deel een boersch-burgerlijke democratie is, om het internationale proletariaat aan zich te onderwerpen.

De zij het ook verborgen en wellicht onbewuste overmacht van de

¹⁾ In deze (soms tijds verborgen) tegenstelling wortelde ook de innerlijke tactiek van de Sovjet-republiek en de communistische partij: de leidersdictatuur, de cadavergehoorzaamheid, de overmatige centralisatie, enz.

laatste, d. i. van de boerendemocratie, geeft in de tactiek, die de Derde Internationale onder leiding van Rusland volgt, den doorslag. En uit de overmacht van de boersch-burgerlijke democratie in den Russischen staat, uit de ondanks den schijn geringe macht van het communisme ontstaat het opportunisme van de Derde Internationale van Moskou.

Daar het tot goed begrip van de Derde Internationale, haar geheele toestand en haar zoo snel ingetreden ontaarding en bederf, absoluut noodig en toch niet gemakkelijk is, deze omstandigheid goed te doorzien, moet zij hier nog wat uitvoeriger uiteengezet worden.

Van het begin af aan moest de Sovjetrepubliek, ondanks allen schijn van uiterlijke macht, zich zelf zeer zwak voelen. Wel wist zij, dat haar grootbourgeoisie, het tsarisme en het grootgrondbezit niet zeer sterk waren. Wel bemerkte zij na eenigen tijd, dat ook de Entente niet tegen haar opgewassen was. Maar innerlijk voelde zij de macht, de in wezen aan haar vijandige macht van de reusachtige massa harer eigen boersche, niet-communistische elementen. Zij was toch niet als Duitschland en Engeland een proletarische staat, doch slechts een bij alle, zelfs de kleinste moderne staten achterstaande, gedeeltelijk middeleeuwsche, gedeeltelijk barbaarsche landbouwstaat. Door de verdeeling van landerijen had zij zich zelf in een reusachtige kleinburgerlijke staat veranderd. Zij had het getal harer kleine burgers tot in het reusachtige vermeerderd. Zij voelde dus, dat zij innerlijk zoo zwak was, dat zij spoedig door een kleine stoot, ook van binnen uit, kon vallen. 1).

Dus zag zij om naar hulp. Wie kon haar helpen, dezen staat in stand te houden, haar politieke overmacht over de boeren te bewaren, den binnenlandschen en buitenlandschen vijand af te weren! Alleen het wereldproletariaat! Een derde politieke en een Roode Vak-Internationale. Een andere, werkelijk vertrouwbare macht was er niet op aarde.

Tot zoover was alles, was haar geheele tactiek goed, d. w. z. in overeenstemming met de economische verhoudingen van Rusland en de wereld. De loopbaan van de Russische Sovjetrepubliek was tot dusver schitterend en overtreft alles, wat het proletariaat ooit heeft volbracht.

Maar nu beging zij haar eerste groote fout. De fout, die haar nu reeds tot onheil strekt, en die haar waarschijnlijk geheel tot verderf

1) In het voorjaar van 1918 schreef ik in een brief aan Pannekoek: „Het grootste gevaar voor Sovjet-Rusland ligt niet in de contrarevolutie en misschien zelfs niet in de Entente, maar in de boeren. Op den dag, dat deze zullen bemerken, dat zij hun machines, gereedschappen, kunstmest enz. goedkoper en beter van de buitenlandsche kapitalisten kunnen krijgen, dan van den communistischen staat, en dat zij aan de eersten hun producten beter en duurder kunnen verkoopen, zullen zij zich tegen de Sovjets keeren.”

zal worden. Zij voelde zich — door de massa niet-communisten, door het kleine aantal van haar proletariërs — ondanks de geweldige kracht van de communistische partij en het proletariaat, zóó zwak, dat zij in haar angst en haar haast, om de hulp van het wereldproletariaat te krijgen, een valschen weg insloeg. Zij koos het opportunisme.

Zij, met haar groote aanvoerders, vergat haar eigen tactiek, die zij met zoo groot succes in Rusland had toegepast: het theoretisch-principiele revolutionaire Marxisme.

Zij voelde zich, ondanks allen schijn van het Roode Leger (dat toch ook grootendeels uit boeren bestond) e. d. zoo zwak, dat zij dacht: als ik maar reusachtige massa's heb om mij te helpen, in Europeesche en Amerikaansche partijen, in de Derde en in een Vak-Internationale, dan zal ik gered worden. Op de kwaliteit kwam het haar — de Bolsjewiki, die slechts van kwaliteit hadden geleefd, die hun eigen partij steeds zoo zuiver hadden gehouden en daarmee overwonnen — niet meer aan. Alleen maar op aantal. Als zij maar massa's had, Duitsche, Engelsche, Italiaansche, Fransche massa's.

En zoo werden de 21 punten opgesteld, die iedereen kan onderteekenen, die zich communist noemt maar het niet is, en daarmee werden de partijen, in Halle, Tours, Florence, Leeds gevormd. Zoo kwamen de opportunisten, de Levis, de Cachins, de Serratis, de Jacquemottes, de Wijnkoops, bij honderdduizenden. Zoo werd de Derde, de Russische Internationale dadelijk een vermolmd, rot lichaam. Zoo werd het verouderde parlementairisme en het vasthouden aan de contrarevolutionaire vakverenigingen aangenomen, om door verkiezingen en vakverenigingen groote massa's te krijgen. Zoo werden alle partijen gemaakt, en ook de Roode Vak-Internationale. Alles middelen om maar (niet-communistische) massa's te krijgen.

Maar al dadelijk vertoonden zich de gevolgen in ontstellend aantal en omvang. Na den Hongaarschen Sovjetstaat en den Beierschen, die reeds voorteeekenen waren van de Russische tactiek, kwam de bezetting der fabrieken in Italië en de afloop van dezen opstand; en daarna vooral de aan de Kapp-Putsch aansluitende en de Maartbeweging in Duitschland, die door de, volgens de 21 punten door de Russen opgebouwde Deutsche massapartij verraden werden. En een ontelbare reeks van soortgelijke nederlagen, door de tactiek van Rusland en van de Russische Internationale veroorzaakt, nadert in alle landen, als gevolg van de 21 punten, de parlements- en vaktactiek en de zoo gevormde massapartijen. Dat zijn de gevolgen van het tweeslachtig karakter der Russische sovjetrepubliek, van haar overwegende burgerlijke democratie. Daardoor kiezen haar leiders niet slechts in het binnenland een tweeslachtige, een burgerlijk-opportunistische politiek (daar kunnen zij

niet anders, maar ook (en eveneens steeds meer) in het buitenland, in de Derde Internationale. Door de zwakte, die haar eigen groeiende onderwerping onder de boersche democratie hun bracht en brengt, hadden en hebben zij ook niet meer de kracht om in Duitschland, in Engeland, in West-Europa, in Noord-Amerika een ondubbelzinnig proletarische, een revolutionair-communistische politiek te volgen.

Evenals het reformisme in Europa, Amerika en de Engelsche koloniën voortkwam uit het nog talrijke kleinburgerdom, zoo komt het opportunisme van Rusland en de Derde Internationale voort uit de kleinburgerlijke boerenbevolking van Rusland.

Nu zal men vragen: maar het marxistische radicalisme leefde toch en streed en zegepraalde in de Bolsjewiki? Zeker. Maar slechts zoolang als de boerenbevolking de revolutie verdedigde, d.w.z. totdat het grootgrondbezit vernietigd was, dus zoolang de boeren de vrienden waren van de communisten. Zoodra zij den grond hadden en dus vijanden van de communisten werden, werden de Bolsjewiki door den invloed van, door de vrees voor de boeren tot opportunisten. En door hen, en onder hun leiding helaas ook de Derde Internationale.

Het spreekt van zelf, dat de werkelijk revolutionaire Marxisten, de linkerzijde, voorop de K. A. P. D. deze tactiek niet kunnen goedkeuren. Zij zien in, dat slechts vaste, werkelijk communistische partijen hier de overwinning kunnen brengen. Zij zien in, dat hier een ondubbelzinnig proletarische politiek noodzakelijk is, die niets meer met het burgerdom gemeen heeft, die ook niets kleinburgerlijks en kleinboersch meer heeft. Zij zien in dat niet Rusland, maar West-Europa de leiding moet hebben. Maar juist daarom, omdat de Russen zich verbeeldde, dat zij dan hun staat niet meer instand kunnen houden, daarom wordt de linkerzijde thans uit de Internationale uitgeworpen.

Kameraden van de K. A. P. D. Gij wordt uit de Derde Internationale geworpen door de macht van het kleinburgerdom in Rusland! Maar troost u! Want ten eerste is dit de loop der geschiedenis. Het program van Gotha en zelfs het Erfurter program met zijn tactiek stonden nog sterk onder den invloed van de macht van het kleinburgerdom in Duitschland. En ten tweede: het Deutsche en het Engelsche proletariaat zullen de macht krijgen, om deze kleinburgerlijke Russische tactiek te vernietigen.

De toestand in de Internationale is nu aldus: zij is gevormd uit massapartijen, voor het grootste deel bestaande uit niet-revolutionairen, niet-communisten, die als bij de Kapp-aanslag en bij de Maartbeweging de revolutie verraden. Aan het hoofd van deze Internationale staat een partij, die meer rekening heeft te houden met de boersch-burgerlijke democratie dan met het proletariaat; die dat steeds meer zal moeten

doen en ook de Internationale daartoe dwingt en steeds meer zal moeten dwingen. Die bovendien met de eene hand, door den buitenlandschen handel en de concessies, het Duitsche en Engelsche kapitalisme, met de andere hand het Duitsche en Engelsche proletariaat ondersteunt. En de tactiek van deze Derde, deze Russische Internationale stemt bij alle naties en in alle partijen in de Internationale met deze laatste tweeslachtigheid overeen. Dus een Derde Internationale, die door de Russische democratie en het wereldkapitaal gedwongen wordt totop een accoordje gooien, tot opportunisme, en bij wie de revolutie daarom meer en meer tot woorden (misschien afgewisseld met Putschen) zal worden.

Als wij met een scherp woord den toestand der Derde Internationale moeten weergeven, dan aldus: De Russische communistische partij, d. w. z. de Russische Sovjetrepubliek regeert de Derde Internationale. Maar de burgerlijke democratie der Russische boeren heeft steeds meer invloed op en macht — economisch en politiek — over de Sovjetrepubliek. En ook het kapitalistische buitenland krijgt steeds meer macht over de Sovjetrepubliek. Wie regeert dus de Derde Internationale? De burgerlijke boersche democratie van Rusland en, langzamerhand maar geleidelijk meer, het kapitalisme.

En daardoor, uit deze overmacht van de Russische boerendemocratie en van het internationale kapitaal, dringt het opportunisme steeds dieper in alle partijen, in de geheele Derde Internationale in. Dat is de toestand. En deze toestand in de Internationale — in Ruslands binnenlandsche aangelegenheden konden zij, naar ik duizende malen telkens opnieuw betoogd heb, niet anders handelen — is de schuld van Lenin, Zinovjef, Radek, de Russische communistische partij. De toestand is slecht, de wereldrevolutie gaat daardoor kwijnen en verzwakt, het proletariaat gaat er door te gronde. Deze Internationale met zulk een leiding en zulk een tactiek kan het niet redden.

III. DE ONVERMIJDELIJKE NEDERLAAG VAN DE KLEINBURGERLIJKE EN KLEINBOERSCHER DERDE INTERNATIONALE DOOR HET GROOTKAPITAAL.

Rusland, stap voor stap terugwijkend voor de burgerlijke democratie, de communistische partijen van Duitschland, Engeland, Italië, Frankrijk, de wereld, steeds meer opportunistische, niet revolutionair-marxistische massapartijen — zoo wordt de Derde Internationale steeds meer tot een herhaling van de Tweede, en gaat evenals deze haar ondergang als revolutionaire partij tegemoet.

Dat zal nu nog nader toegelicht worden. Wij kunnen ons dit proces,

dit geheele wezen der Derde Internationale niet beter voorstellen, dan door ons den strijd van het kapitalisme tegen haar en het wereldproletariaat helder voor oogen te stellen. En zooals wij, om den strijd van het proletariaat goed te begrijpen, onze blikken op zijn leider, Rusland, moesten richten, zoo nu, voor den strijd van het kapitalisme op den leider van het Europeesche en een goed deel van het wereldkapitaal, op Engeland.

Er was een tijd, toen de Sovjetrepubliek en Lenin nog niet geheel den weg van het internationale opportunisme hadden ingeslagen, dat wij naar den strijd tusschen Engeland en Rusland, tusschen Lenin en Lloyd George keken als naar den mogelijkerwijze beslissenden strijd tusschen kapitaal en arbeid.

Die tijd is nu voorbij. Engeland, hoeveel moeilijkheden het naar binnen en naar buiten heeft te doorstaan, is tegenover Rusland nu reeds de sterkste. Zijn eerste geweldige overwinning op Rusland behaalde Lloyd George op den dag, toen de handel met Rusland vrijgelaten werd. Dikwijls is gezegd, dat het een domheid van de Entente was om de Russische contrarevolutionairen, Denikin, Koltsjak enz. te ondersteunen; zij had Rusland ongemoeid aan zich zelf moeten overlaten. Maar het instinct der kapitalistische heerschers heeft ook hier weer juist gezien en doen handelen. Eerst hebben zij door Koltsjak, Wrangel enz. het reeds zoo verzwakte productieapparaat van Rusland geheel vernietigd, zoodat de communistische republiek niet meer kon ordenen en opbouwen; voor dat doel werden de Russische contrarevolutionairen opgeofferd. En eerst toen de productie van Rusland totaal geruineerd was, stelden zij den handel voor, of dwongen Lenin, hem voor te stellen, wel wetend, dat dan de boeren in het binnenland den vrijen handel zouden eischen en dat Lenin gedwongen zou zijn, hem toe te staan.

Nog heeft de sovjet republiek de grootindustrie, het transport en de buitenlandsche handel in handen, maar hoe lang nog zal het zijn, dat de boeren ook de vrije buitenlandsche handel eischen? Daar werkt Lloyd George op aan. Ieder koopman, die nu Rusland bezoekt, is een propagandist van den vrijen buitenlandschen handel. Dat zou het begin zijn van het vrije grootkapitaal en vernieuwde loonslavernij.

Intusschen volgt Engeland, wiens politiek zoo hoog kapitalistisch als maar mogelijk is — het vat alle problemen tegelijk aan en tracht ze alle een voor een op te lossen — een weloverlegde uiterst verstandige tactiek. Het tracht Frankrijk te bevredigen en Duitschland te sparen, opdat beider kapitalisme zich weer geleidelijk opricht en beide hem als bondgenoot en meester erkennen. Het wint ook Italië, en alle machtige staten op 't vasteland, van wie het de leiding tracht op zich te nemen. Tegelijk gaat het aan alle andere groote problemen.

Eerst heeft het, door het neerwerpen van de staking der mijnwerkers, van wier loonen alle loonen in Engeland afhangen, alle vakvereeningen en het geheele Engelsche proletariaat overwonnen. Nu gaat het aan het Iersche vraagstuk, stelt groote concessies voor om zijn Iersche vijanden te verdeelen en te splitsen; hun verzwakking en splitsing is in elk geval zeer waarschijnlijk. Door een sluwe politiek ten koste van zijn vrienden wil het Turkije verzoenen en daarmee tegelijk Egypte en de Mohamedaansche wereld. En tegelijk streeft het, als bekroning van het werk, naar een driebond of ten minste een overeenkomst met Japan en de Vereenigde Staten in den Grooten Oceaan.

Een groote geweldige politiek!

En wat stelt Rusland, wat stelt Lenin, wat stelt de Derde Internationale daar tegenover? In alle landen, speciaal in Engeland en Duitschland, zwakke opportunistische massapartijen, die den strijd tegen het kapitaal niet kunnen voeren. En dan bondgenootschappen van Rusland, d.w.z. van de Derde Internationale, met Turkije, Perzië, de Mohamedaansche wereld. Maar dit zijn alle boerenstaten en nationalisten! Die verbinden zich met wie het meest geeft! Zooals ik den internationalen gedelegeerde van Perzië, Sultan Sadey, hoorde zeggen, is het nog zeer de vraag, of de Perzische nationalistischen Rusland of Engeland zullen ondersteunen. En zoo is het overal. Zij ondersteunen wie het voordeeligst is. En wie kan hun meer geven, als de nood dringt, aan voordeelen, compromissen, politieke en economische rechten enz., Rusland of Engeland? Moestafa Kemal had tot nog toe meer nut en voordeel van Ruslands ondersteuning dan omgekeerd. En hij zal Rusland dadelijk verraden, als het hem te pas komt. Boeren zijn geen communisten.

Nu zegt men: Rusland heeft toch een Rood Leger. Maar dit bestond grootendeels uit boeren. Die strenden schitterend tegen de grootgrondbezitters. Zullen ze echter ook strijden tegen landen, die hun het bezit van hun grond waarborgen?

Daar gaat Englands politiek heen. Engeland wil in Rusland een democratischen staat met zeer uitgebreid, zoo noodig enkel klein- en middelbezit. Het grootgrondbezit met zijn imperialisme zou zelfs schadelijk zijn voor Engeland.

Engeland komt daar wel is waar nog niet voor uit. Het heeft zijn handen nog vol en buitendien: Frankrijk wil het nog niet vanwege de Russische schulden. Maar de tijd komt, dat Frankrijk inziet, dat dit de weg in Rusland is, en dat in ieder geval een kapitalistische democratische boerenstaat beter is dan een communistische. En dan zullen de Russische boeren kapitalistisch worden.

Dit alles is de tactiek, die Engeland met vasten blik en helderen wil volgt.

Tegenover deze weloverlegde alomvattende politiek van Engeland, den leider van het Europeesche en een groot deel van het wereldkapitaal, tegenover deze kapitalistische politiek, die een voor een alle tegenstanders verslaaf of ze tracht te splitsen en te verzwakken, stelle men nu de politiek van de Internationale en van Rusland; en men zal de zwakte van de Russische Internationale doorzien.

Zeker, de crisis van het kapitaal, ook van het Engelsche, is verschrikkelijk; het herstel is bijna onmogelijk, en zou in het gunstigste geval een lange, zeer lange reeks van jaren duren. Ook de tegenstellingen in het internationale kapitaal zijn enorm, zij kunnen slechts met de allergrootste moeite overbrugd worden, en dan nog maar tijdelijk....

Maar toch: dit wankelende kapitalisme kan alleen door een tactisch goed geleid en zuiver revolutionair proletariaat vernietigd worden.

En als wij dan vergelijken, wat in de beide laatsre jaren door het kapitalisme (speciaal Engeland) en door de Derde Internationale is volbracht om de overwinning te behalen, dan moeten wij ronduit zeggen: het kapitalisme heeft den voorsprong, het is dichterbij de overwinning gekomen.

Want tegenover het kapitalisme van de nationale staten en het internationale kapitaal onder leiding van Engeland staan niets dan innerlijk zeer rotte, verdeelde opportunistische partijen en onderwetsche door haar wezen contrarevolutionaire vakverenigingen. En tegenover het zeer goed mogelijke, zij het ook tijdelijke verbond van alle Europeesche staten onder leiding van Engeland, en het eveneens tijdelijk mogelijke verbond met Japan en de Vereenigde Staten staat niets anders dan de Internationale van deze opportunistische partijen en deze vakverenigingen uit de rommelkamer.

Als bondgenooten zoeken beide partijen de nationalistische agrarische Mohamedaansche en Hindoe staten. Maar wanneer de proletarische, van Rusland uitgaande politiek der Derde Internationale zoo zwak blijft en de kapitalistische politiek van Engeland en het wereldkapitaal zoo sterk, wie kan dan nog betwijfelen, dat de Turken, Arabieren, Perzen en Indiërs de zijde van het kapitaal zullen kiezen?

Om de zwakte van de politiek der Internationale van Moskou te begrijpen, moet men ook vooral nog naar Engeland alleen zien. Daar, in de binnenlandsche politiek van Engeland, worden tegenover de groote wereldpolitiek slechts de verouderde vakverenigingen gesteld. Dat is inderdaad belachelijk en kinderachtig.

Er is geen twijfel aan: de opportunistische boersch-proletarische politiek van Rusland jaagt het proletariaat van Europa en de wereld

in den afgrond en brengt aan het wereldkapitaal de overwinning. 1).

Nog eens: wat stellen Rusland en de Derde Internationale tegenover het wereldkapitaal onder leiding van Engeland en Amerika? Nationalistische boeren in Turkije en een deel van Azië. Dat wil zeggen: nooit zekere, vertrouwbare bondgenooten en ten slotte verraders. En in Rusland: millicenen boeren, die den vrijen handel reeds ten deele hebben en die elk oogenblik hem geheel kunnen verlangen. Dat wil zeggen: ook verraders.

Dus Rusland, Lenin, de Derde Internationale hadden en hebben geen waarachtige vrienden.

Zij hadden en hebben er slechts één: het wereldproletariaat. En dat hebben zij verzwakt. Dit hebben zij door opportunisme in massapartijen verzameld, die geen kracht hebben. Dit hebben zij het verouderde parlementarisme en de reactionaire vakverenigingen als wapens gegeven. En de leiders-dictatuur. Dit hebben zij, door Ruslands kleinburgerlijke verhoudingen gedreven, een kleinburgerlijke opportunistische tactiek gegeven, in plaats van een proletarisch-revolutionaire.

Er was een oogenblik, dat Rusland en de Derde Internationale de keus hadden tusschen zeer sterke marxistische partijen, revolutionaire wapenen enerzijds en zeer zwakke opportunistische partijen en zwakke strijdmiddelen anderzijds. De K. A. P. D. bood practisch de goede wapenen aan, wij Hollandsche marxisten wezen ze aan.

Hadden Rusland en de Derde Internationale deze aangenomen, dan zouden er nu in Europa en in de geheele wereld marxistische vaste partijen zijn, die het geheele wereldproletariaat door een heldere, zuiver-proletarische tactiek konden bezielen, organiseeren en leiden.

En niet eens — zooals men ten onrechte tegen ons inbrengt — kleine! In Duitschland zouden alle goede elementen uit de V. K. P. D. de K. A. P. D. en de A. A. U. samen reeds een partij van minstens honderd-duizend leden geven, die het geheele Deutsche proletariaat konden leiden en door haar activiteit, haar geslotenheid en eenheid snel zou groeien. Slechts zulke partijen kunnen na langen strijd het kapitalisme vernietigen, en slechts zulke partijen kunnen Rusland redden. Rusland en de Derde Internationale kozen echter de opportunistische slechte tactiek.

De Maartbeweging in Duitschland, de innerlijke ontbinding der V. K. P. D., het haanbrekende opportunisme in alle partijen toonde

1) De redevoeringen van Lenin, Trotski, Radek over deze vraagstukken waren niets anders dan de gewone opportunistische, oppervlakkige, valsch-optimistische redevoeringen, zooals men ze ook steeds op de congressen van de Tweede Internationale hoorde. In een artikel in de „Proletarier“ zullen zij, in samenhang met het geheele vraagstuk van de Internationale, uitvoerig behandeld worden.

al dadelijk, dat deze de Derde Internationale ten verderve voert. Zij *bewezen* de verkeerdheid van haar tactiek en de juistheid van de tactiek van de linkerzijde.

Maar verblind door haar eigen valsch licht, meegesleept door haar eigen tactiek, die al een eind aan den gang was, beangstigd door het naderende gevaar in Rusland en den dreigenden val, blijven Rusland en de Derde Internationale bij hun verkeerde tactiek en werpen zij de K. A. P. D. en de werkelijke revolutionairen uit.

Zij willen massa's hebben, massa's tot elken prijs. Om zichzelf te redden. En daartoe staat de K. A. P. D. in den weg. Dus: er uit met de K. A. P. D.

Die dwazen zien niet, dat, van het begin af aan, slechts partijen als de K. A. P. D. hen konden redden.

Daardoor is de revolutie voorloopig diep geschokt, innerlijk verzwakt en voor langeren tijd verloren.

De grootendeels niet-communistische massapartijen, de honderdduizenden Levis, Cachins, Serratis, Jacquemottes, Smerals enz., de parlementaire en vakverenigingstactiek zullen in alle landen de revolutie verzwakken en doen mislukken; en wanneer deze partijen en deze Derde Internationale een ernstigen strijd beproeven, zal het een „Putsch" zijn.

In West-Europa en Noord-Amerika kan geen proletarische revolutie overwinnen, die naar verouderde, gedeeltelijk burgerlijke, of zelfs gedeeltelijk kleinburgerlijke en kleinboersche tactiek wordt gevoerd. En van de revolutie in West-Europa en Noord-Amerika hangt iedere andere revolutie af.

En Rusland zelf zal, als deze Internationale met haar tactiek het proletariaat beheerscht, door zijn eigen tactiek en die der Derde Internationale te gronde gaan.

De tijd is gekomen, dat de linkerzijde zich in alle landen verzamelt en zich vast aaneensluit.